

3 KUNNAN STRATEGIAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Hallintokunnissa budjetoinnissa ja tilinpäätöksessä strategiset tavoitteet on huomioitu, pl. tekniikkatoimi, joka käytti edellisvuoden tulokorttipohjaa tilinpäätöksessä.

Strategiaa on toteutettu laajamittaisesti hankkeiden kautta, etenkin hyvinvointitoimialalla. Hankkeilla on saatu kuntaan toimintaa ja projekteja kiitettävästi. Hankkeilla on rahoitettu toimintaa myös siltä osin, mitä olisi jouduttu järjestämään omalla rahoituksella muulla tavoin, ja näin kunta on saanut hanketoiminnalleen hyvää kustannusvastaavuutta.

Hankkeiden raportoinnin läpinäkyvyyttä voisi tarkastuslautakunnan mielestä lisätä. Hankkeiden tarpeellisuutta kunnan toiminnan kannalta ja niiden jättämiä jälkivaikutuksia tulisi mittaroida. Hyvinvointilautakunnan tavoiteasetanta on tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan hyvin onnistunut päättyneellä tilikaudella ja tukee kunnan strategiaa. Alueiden ja kiinteistöjen hoidon ulkoistuksesta on tullut tekniikkatoimelle hyvää palautetta niin palveluntuottajien että -käyttäjien tahoilta

Vastine:

Teknisen toimen osalta talousarvion tavoitteet oli huomioitu ja ne toteutuivat yhtä tavoitetta lukuunottamatta. Talousarvion 1-8 toteuma oli oikealla pohjalla, mutta tilinpäätökseen oli vahingossa tullut edellisvuoden toteuma.

Kiinteistönhoidon palvelusopimuksen optiomahdollisuus on otettu käyttöön. Tekninen toimi suosittelee alueiden ylläpidon palvelusopimukseen sisältyvän option käyttöä.

Hyvinvointitoimialan hankkeita haetaan usealta eri taholta. Hankkeet ovat myös laajuudeltaan eri suuruisia sekä sisällöllisesti että taloudellisesti. Hankerahoitukset sekä niiden keskeinen sisältö ja tavoitteet viedään tiedoksi Hyvinvointilautakuntaan. Hyvinvointilautakunnan talousarvion toiminnallisessa osuudessa voi seurata pääpiirteittäin hankkeen etenemistä, mittarit / tunnusluvut usein sisältyvät jo olemassa olevaan toimintaan. Esi- ja perusopetusta koskevat hankkeet avataan koulujen työsuunnitelmissa sekä toimintakertomuksissa mitkä vahvistetaan Hyvinvointilautakunnan jaostoissa. Tulosalueittain kiinnitetään jatkossa nykyistä enemmän huomiota hanketoteutumiseen talousarvion toteutumisen yhteydessä.

4 TAVOITTEIDEN TOTEUTTAMISEN ARVIOINTI

4.2 Käyttötalouden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuttaminen

Joukkoliikenteelle asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on saavutettu. Joukkoliikenteen käyttäjämäärän ja palvelutason kehitykseen ei ole otettu tilinpäätöksessä kantaa. Tiedon palvelun tuottamisen tehokkuudesta tulisi olla saatavilla. Rakennusvalvonnan tavoitteissa jäätiin budjetoiduista talouden suhdannevaihteluiden vuoksi.

Lautakunta on huolissaan hyvinvointivajeen tasapainottamisesta ja kiinnittää erityistä huomiota nuorten kasvaneeseen pahoinvointiin ja koronan jälkeen palautumattomaan sosiaaliseen elinpiiriin.

Vastine:

Joukkoliikenteen käyttöä koskeva tieto on saatavissa seudullisesta henkilökuljetusyksiköstä, josta voidaan tarvittaessa pyytää edustaja esittelemään joukkoliikenteen käyttäjämääriä ja palvelutason kehittymistä. Palvelutason määrittelytyö on käynnissä.

Pientalorakentaminen on valtakunnallisesti historiallisen alhaisella tasolla ja Pyhtäällä rakennusvalvonnan tuotot muodostuvat pääosin pientalorakentamisen tuotoista.

Esi- ja perusopetuksessa on vahvistettu yksiköitten monitoimijuutta mm. sosionomin ja koulunuorisotyön osaamisella. Varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen henkilöstö on osallistunut koulutuksiin, joissa pääpaino on erilaisissa oppijoissa sekä mielen hyvinvoinnissa. Oppimisen tukeen tukiovetustunteja on ollut riittävästi tarjolla. Opetustoimessa sekä vapaa-aikapalveluissa on laajennettu harrastustarjontaa harrastuskokeiluilla ja erilaisilla teemapäivillä. Hankkeilla on saatu myös uusia toimintatapoja kokeiluun. Lasten ja nuorten hyvinvointiin tulee edelleen kiinnittää erityistä huomioita ja reagoida herkästi ilmiöihin, mitkä vaikuttavat lasten ja nuorten hyvinvointiin.

4.3 Investointien toteutuminen

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

”Investointien budjetoinnissa on ollut haastetta kustannusten arvioinnin vaikeuden vuoksi. Palveluiden saatavuudessa on ollut epävarmuutta, mutta tekijöitä on ollut kuitenkin saatavilla. Investoinnit ovat toteutuneet enimmäkseen suunnitelman mukaisesti ja toteuttamattomien investointien peruste on ollut selkeä.”

Vastine:

Korkea inflaatio nosti kustannuksia budjettikauden aikana, joka tuli yllätyksenä. Sen lisäksi suhdannetilanne ja urakoiden koko vaikuttaa urakoitsijoiden saatavuuteen ja urakoiden hintatasoon, jonka vuoksi kustannusten arviointi on vaikeaa. Urakkahintojen vaihtelu oli edelleen suurta.

4.4 Kunnan talous

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset:

Tarkastuslautakunta on tyytyväinen kunnan ylijäämääseen tulokseen ja toteaaakin, että talouden suunnittelu helpottuu sotemenojen siirryttyä pois kunnan harteilta 2023. Tiukka kulukuri on silti välttämätön, jotta kunta pystyy tekemään positiivisia tuloksia vuosittain. Tarkastuslautakunta peräänkuuluttaa tiivistä talouden seurantaa läpi vuoden, jotta kustannusten ja tuottojen ennakoimattomiin muutoksiin voidaan reagoida.

Vastine:

Kunnanhallitukselle raportoidaan kunnan taloustilanne kuukausittain ja luonnollisesti myös tarvittaessa erikseen aina, kun talouteen merkittävästi vaikuttavia asioita ilmaantuu. Valtuustolle taloustilanne raportoidaan kolme kertaa vuodessa.

5 HENKILÖSTÖ

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Tarkastuslautakunta esittää huolensa sairauspoissaolojen kasvusta ja kiinnittää huomiota tekemättä jääneisiin työhyvinvointikyselyihin. Myös kyselyiden perusteella tehdyt toimenpiteet ja tulosten seuranta ovat tärkeässä roolissa työhyvinvoinnissa, ja näistä tulisi olla saatavilla tietoa.

Vastine:

Sairauspoissaolojen kasvu on luonnollisesti aina epäedullinen tapahtuma. Vuoden 2022 aikana tapahtunutta kasvua voitaneen kuitenkin ainakin osittain selittää esimerkiksi siirtymisellä koronapandemian jälkeiseen aikaan. Vuonna 2021 sairauspoissaolot olivat kunnassa ennätysalhaiset. Vuonna 2022 palattiin lähemmäs valtakunnallista keskiarvoa. Pienessä organisaatiossa myös pitkät sairauslomat näkyvät heti poissaolotilastoissa. On kuitenkin selvää, että sairauspoissaolojen tasoon tulee kiinnittää huomiota.

Työhyvinvointikyselyjen osalta voidaan todeta, että kyselyjä ei ole tiettävästi jätetty tekemättä. Kysely on ollut perinteisesti tapana toteuttaa joka toinen vuosi ja vuosi 2022 oli tältä osin välivuosi. Vuoden aikana kuitenkin valmisteltiin siirtymistä uuteen kyselytyökaluun vuoden 2023 kyselyn osalta.

Kyselyiden perusteella tehtyjen toimenpiteiden seuranta voisi kunnan toiminnasta kehittää. Toimenpiteitä toteutetaan kyselyjen perusteella, mutta niitä ei ole laajalti dokumentoitu. Toisaalta pienessä organisaatiossa tulee kiinnittää huomiota myös siihen, että toimenpiteiden toteuttaminen on pitkälti operatiivisia arjen tekoja, jolloin liiallinen dokumentointikin voisi olla epätarkoituksenmukaista.